

Στο Σχέδιο Νόμου, κύρωση της διεθνούς σύμβασης εργασίας 141 «για τις οργανώσεις των γεωργικών εργατών και το ρόλο τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Α'. ΓΕΝΙΚΑ

Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, μέσα στα πλαίσια της προσπάθειάς για εκσυγχρονισμό των διατάξεων της Ελληνικής Νομοθεσίας, γενικά, αλλά και ειδικότερα για τη ριζική αναμόρφωση των δομών της Ελληνικής αγροτικής οικονομίας, συμφωνά και με τις προεκλογικές της εξαγγελίες, φέρνει στη Βουλή, για κύρωση, την 141 ΔΣ «για τις οργανώσεις των γεωργικών εργατών και το ρόλο τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη».

Με την κύρωση αυτής της σύμβασης η Κυβέρνηση στοχεύει στην αντιμετώπιση των αδυναμιών και συνάμα στην ανύψωση του αγροτικού συνδικαλιστικού κινήματος και μέσω αυτής στην βελτίωση του επιπέδου ζωής και των συνθηκών εργασίας όλων των κατηγοριών γεωργικών εργατών και στη δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων, που θα καταστήσουν δυνατή τη συμμετοχή τους, σε μια πιο δίκαιη κατανομή του εθνικού εισοδήματος.

Η 141 δ. σύμβαση που έχει κυρωθεί μέχρι σήμερα, από 26 Κράτη - Μέλη της ΔΟΕ, ψηφίστηκε στη Γενεύη, από τη Γενική Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, στη διάρκεια της εξηκοστής συνόδου της. Τα προβλήματα των γεωργικών εργατών και ιδιαίτερα τα συνδικαλιστικά τους δικαιώματα, είχαν απασχολήσει το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, εδώ και πολλά χρόνια.

Το ενδιαφέρον της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, για την κατηγορία αυτή των εργαζομένων εκδηλώθηκε για πρώτη φορά, το 1921 με την υιοθέτηση της σύμβασης αριθ. 11 «για το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι (γεωργία)» που σκοπό είχε να εξασφαλίσει σ' όλα τα πρόσωπα, που απασχολούνται στον γεωργικό τομέα, τα ίδια συνδικαλιστικά δικαιώματα με τους εργαζόμενους στη βιομηχανία και καλούσε τις Κυβερνήσεις των Κρατών - Μελών να καταργήσουν κάθε νομοθετική ή άλλη διάταξη, που περιόριζε αυτά τα δικαιώματα όσον αφορά τους γεωργικούς εργατές.

Τα άλλα διεθνή κείμενα, που υιοθετήθηκαν από τότε, η σύμβαση 84 «για το δικαίωμα οργάνωσης», 1947, η σύμβαση 87 «για τη συνδικαλιστική ελευθερία και την προστασία του συνδικαλιστικού δικαιώματος», 1948 και η σύμβαση 98 «για το δικαίωμα οργάνωσης και συλλογικής διαπραγματεύσεως» 1949, καλύπτουν όλους τους εργαζόμενους στους οποίους περιλαμβάνονται και οι γεωργικοί εργατές, ενώ πολλά ακόμα διεθνή κείμενα της ΔΟΕ, αναφέρονται στην ανάγκη δημιουργίας και ανάπτυξης των οργανώσεων των γεωργικών εργατών.

Το θέμα πάντως των οργανώσεων των γεωργικών εργατών, καθώς και ο ρόλος τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, αποτέλεσε αντικείμενο συζητήσεων και άλλων συνδιασκέψεων και συνόδων της ΔΟΕ, όπως περιφερειακών συνδιασκέψεων, συνόδων της Επιτροπής Εργασίας στις Φυτικές, της Μόνιμης Επιτροπής για τη Γεωργία και άλλων.

Το 1965, η τελευταία αυτή Επιτροπή εξέτασε ιδιαίτερα το ρόλο των γεωργικών οργανώσεων στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και διατύπωσε συστάσεις, που σκοπό έχουν να εισάγουν μέτρα, για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης ισχυρών και ανεξαρτήτων γεωργικών οργανώσεων.

Εξάλλου, η Ειδική Επιτροπή για τη γεωργική μεταρρύθμιση, στην έκθεσή της που εκδόθηκε τον Αύγουστο του 1971, καλούσε τη ΔΟΕ να σχοληθεί ειδικότερα με την κατάργηση των μέτρων, που περιορίζουν την ελευθερία οργάνωσης των γεωργικών εργατών, τον προσδιορισμό των διαρθρωτικών και οργανωτικών προβλημάτων που ενδιαφέρουν αυτή την κατηγορία εργαζομένων, την ενίσχυση των γεωργικών οργανώσεων με διάφορα εκπαιδευτικά μέτρα και την προ-

αγωγή συνεταιρισμών γεωργών και μεταρρύθμιση των συνδικαλιστικών και των συνεταιρισμών όσο και μεταξύ των αστικών και αγροτικών συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Έπειτα από αυτά το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, αφού εξέτασε την παγκόσμια κατάσταση των αγροτικών οργανώσεων, έκρινε ότι έφθασε η στιγμή να επανεξετασθεί από τη Συνδιάσκεψη, στο σύνολό του, το θέμα των γεωργικών οργανώσεων με το σκοπό της ενδεχόμενης αποδοχής του κατάλληλου διεθνούς κειμένου, που θα καθύβθυνε τα Κράτη - Μέλη στη λήψη σχετικών μέτρων και κατ'ελάχιστο να εγγραφεί το παραπάνω θέμα στην ημερησία διάταξη της συνόδου της ΔΣΕ, του 1974, προκειμένου να εξετασθεί με τη διαδικασία της διπλής συζήτησης.

Στη διάρκεια αυτών των συζητήσεων τονίστηκε η σημασία των γεωργικών εργατών για τα περισσότερα κράτη του κόσμου και κρίθηκε ως εκ τούτου επιτακτική η ανάγκη συμμετοχής τους στις δραστηριότητες της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, ώστε να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας και διαβίωσης τους, με τρόπο μόνιμο και αποτελεσματικό, αφού είναι γενικά δεκτό ότι οι συνθήκες εργασίας και ζωής στις αγροτικές περιοχές δεν βελτιώνονται με τον ίδιο ρυθμό, όπως στις αστικές ζώνες οι οποίες έχουν σημειώσει μεγάλη πρόοδο στην εκβιομηχάνιση και την τεχνολογία.

Επισημάνθηκε, επίσης, ότι σε πολλές χώρες του κόσμου και ειδικότερα στις αναπτυσσόμενες, υπάρχει υποαπασχόληση του εργατικού δυναμικού που σχολείται με την καλλιέργεια της γης, σε μεγάλη κλίμακα, ενώ από την άλλη πλευρά, παρόλο που στη θεωρία το δυναμικό αυτό προστατεύεται από πολλούς νόμους, που παρέχουν κοινωνική προστασία, στην πράξη δεν απολαμβάνει πάντοτε τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από αυτούς (όπως η ετήσια άδεια αποδοχές, η κοινωνική ασφάλεια και η ασφάλεια της απασχόλησης) λόγω του εποχιακού χαρακτήρα της απασχόλησής του.

Για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής και εργασίας των γεωργικών εργατών, βασικό παράγοντα θεωρήθηκε ότι αποτελεί η γεωργική μεταρρύθμιση. Ο αγροτικός συνδικαλισμός και οι συνεταιρισμοί κρίθηκε ότι αποτελούν τα θεσμικά πλαίσια αυτής της μεταρρύθμισης που θα συμβάλλουν ενεργά στη συμμετοχή των ίδιων των εργατών της γης σ' όλες τις δραστηριότητες της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, αλλά και στη μείωση της επίμονα συνεχιζόμενης έλλειψης ειδών διατροφής, σε πολλές περιοχές του κόσμου.

Η Γενική Συνδιάσκεψη αφού έλαβε υπόψη της τα παραπάνω, καθώς και τους όρους των διεθνών συμβάσεων, και συστάσεων που επιβεβαιώνουν το δικαίωμα όλων των εργαζομένων και επομένως και των γεωργικών εργατών να συστήσουν ελεύθερες και ανεξάρτητες οργανώσεις, έκρινε ότι θα έπρεπε να γίνουν αποδεκτά κείμενα που να περιέχουν διατάξεις οι οποίες θα συμπληρώνουν τους γενικούς κανόνες και θα ενθαρρύνουν τους γεωργικούς εργατές να αναπτύξουν οργανώσεις ελεύθερες βίωσιμες και ικανές να προσπεύουν τα συμφέροντα των μελών τους και να διασφαλίζουν την αποτελεσματική τους συμβολή, χωρίς καμία διάκριση, στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και τη συμμετοχή τους σε μια πιο δίκαιη κατανομή του εθνικού εισοδήματος.

Η 141 δ. σύμβαση στην ψήφισή της οποίας κατέληξε η Συνδιάσκεψη και η 149 δ. σύσταση, που τη συνοδεύει και τη συμπληρώνει, περιέχει κυρίως διατάξεις σχετικές με την πολιτική, που θα πρέπει να υιοθετείται και να εφαρμόζεται από τα Κράτη - Μέλη. Η πολιτική αυτή θα πρέπει να αποσκοπεί στην διευκόλυνση και ενθάρρυνση της σύστασης και ανάπτυξης ισχυρών και ανεξάρτητων οργανώσεων όλων των κατηγοριών γεωργικών εργατών με βάση τις αρχές της συνδικαλιστικής ελευθερίας και της ελεύθερης βούλησης, στην εξάλειψη των βυχόν εμποδίων, που θα καθυστερούσαν την αναμόρφωση του αγροτικού συνδικαλιστικού κινήματος και να περιορίζαν την άσκηση των νόμιμων δραστηριοτήτων των οργανώσεων, καθώς και στην εξάλειψη οποιασδήποτε μορφής διάκρισης (νομοθετικής, διοικητικής ή άλλης) αντικείμενο της οποίας ή μπορούσαν να αποτελέσουν οι γεωργικές οργανώσεις ή τα μέλη τους.